

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Ταχ. Δ/ση: Σάκη Καραγιώργα 22 Ερμούπολη, 84100

Πληροφορίες: Λεωνίδας Βέλλιος

Αγάπη Αδαμοπούλου

Τηλ.: 2281360822/819/800

Fax: 2281360860

Email: lvellios@mou.gr
aadamopoulou@mou.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Ερμούπολη, 28.02.2018

Α.Π.: **554**

Προς:

Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής

Ιστορίας - Ελληνικό Κέντρο

Βιοτόπων - Υγροτόπων

(ΜΦΙΓ-ΕΚΒΥ)

- Υπ' όψιν Νομίμου Εκπροσώπου,

κας Φ. Α. Βογιατζάκη,

- Υπεύθυνης Πράξης

κας Δ. Κεμιτζόγλου

ΘΕΜΑ: Ένταξη της Πράξης «Δράσεις προστασίας και ανάδειξης των οικοσυστημάτων της Περιφέρειας Ν. Αιγαίου σε περιοχές του δικτύου NATURA 2000» με Κωδικό ΟΠΣ 5008069 στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Νότιο Αιγαίο 2014-2020»

ΑΠΟΦΑΣΗ

Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τον Ν. 4314/2014 για τη διαχείριση, τον έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020» (ΦΕΚ 265/Α/23.12.2014) και ειδικότερα το άρθρο 9, παρ. 1.Α.1(ε) και 1.Β.1(α) και το άρθρο 20, παρ. 4,
2. Τη με αριθμό C (2014)10179/18.12.2014 Απόφαση, που αφορά την έγκριση του Ε.Π. «Νότιο Αιγαίο», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει,
3. Τη με αριθ. 32666/ΕΥΘΥ 324/23.03.2015 (ΦΕΚ 717/Β/24.04.2015) Υπουργική Απόφαση, με την οποία αναδιάρθρωθηκε η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. Νοτίου Αιγαίου,
4. Τη με αρ. πρωτ. 110427/ΕΥΘΥ 1020/20.10.2016 (ΦΕΚ 3521/Β/01.11.2016) Υπουργική Απόφαση «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθ. 81986/ΕΥΘΥ 712/31.07.2015 (ΦΕΚ Β' 1822) Υπουργικής Απόφασης «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 - 2020 - Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς - Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων»,
5. Τη με αρ. πρωτ. 672/08.03.2017(Κωδ. ΝΑΙΓ45) πρόσκληση προς τους δικαιούχους για την υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Νότιο Αιγαίο», όπως τροποποιήθηκε,
6. Τη με αρ. πρωτ. 12822/26.05.2017 (αρ. πρωτ. ΕΥΔ 1898/30.06.2017) αίτηση χρηματοδότησης του δικαιούχου «Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας -Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων Υγροτόπων» προς την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης για την ένταξη της

πράξης στο Ε.Π. «Νότιο Αιγαίο»,

7. Τη με αρ. πρωτ. 1898/11.10.2017 επιστολή συμπληρωματικών στοιχείων με την οποία ζητήθηκαν να υποβληθούν συμπληρωματικά στοιχεία και διευκρινίσεις,

8. Τη με αρ. πρωτ. 12862/24.10.2017 (αρ. πρωτ. ΕΥΔ 3139/25.10.2017) επιστολή με την οποία υποβλήθηκαν συμπληρωματικά στοιχεία για την προτεινόμενη πράξη,

9. Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης, όπως αυτό καταγράφεται στα έγγραφα τεκμηρίωσης της αξιολόγησης της πρότασης και ειδικότερα στη λίστα ελέγχου πληρότητας & επιλεξιμότητας της πρότασης και στο Φύλλο Αξιολόγησης Πράξης, τα οποία αποτυπώνονται στο ΟΠΣ – ΕΣΠΑ,

10. Τον με αρ. πρωτ. 435/16.02.2018 Οριστικό Πίνακα Κατάταξης Αξιολογημένων Προτάσεων,

11. Τη με αρ. πρωτ. 3139/2017/27.02.2018 θετική εισήγηση του Προϊσταμένου της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΕΠ Νοτίου Αιγαίου.

Αποφασίζει

την ένταξη της Πράξης «**Δράσεις προστασίας και ανάδειξης των οικοσυστημάτων της Περιφέρειας Ν. Αιγαίου σε περιοχές του δικτύου NATURA 2000**» στον Άξονα Προτεραιότητας «Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων» του Ε.Π. «Νότιο Αιγαίο».

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

Α. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΑΞΗΣ

1.Κωδικός Πράξης / MIS (ΟΠΣ):	5008069
2.Δικαιούχος:	ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ-ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΒΙΟΤΟΠΩΝ-ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ
3.Κωδικός Δικαιούχου:	1010892
4.Φυσικό αντικείμενο της πράξης: Με σκοπό τη βελτίωση του βαθμού διατήρησης των υγροτοπικών τύπων οικοτόπων του παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (3140, 3150, 3170), την προβολή και ανάδειξη των τύπων οικοτόπων στάσιμων γλυκών υδάτων καθώς και των περιοχών του Δικτύου Natura 2000 όπου αυτοί χωροθετούνται, την παρακολούθηση και εξέταση σχετικών απειλών, η παρούσα Πράξη αφορά: <ul style="list-style-type: none"> • Στην παρακολούθηση και επιστημονική τεκμηρίωση για την αναγνώριση και ταυτοποίηση των συγκεκριμένων τύπων οικοτόπων, στην αποτύπωση των ορίων τους, στην περιγραφή της σύνθεσης και της δομής τους, στην αξιολόγηση της διαδοχής τους, και στην αναγνώριση των απειλών και πιέσεων που αντιμετωπίζουν. • Στην κατάρτιση σχεδίου δράσης για τη διατήρηση, αναβάθμιση και αποκατάσταση των τύπων οικοτόπων των γλυκών υδάτων της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ στις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Αιγαίου. • Στην ανάδειξη και προβολή τόσο των αξιών των οικοτόπων όσο και των περιοχών Natura 2000 που τους φιλοξενούν. Συγκεκριμένα θα υλοποιηθούν οι ακόλουθες δράσεις: α) Αποτύπωση ορίων και χαρτογράφηση υγροτοπικών τύπων οικοτόπων, β) απογραφή δομής και αποτίμηση των λειτουργιών τους, γ) παρακολούθηση και αξιολόγηση του βαθμού διατήρησής τους, δ) ανάλυση απειλών/πιέσεων και επιστημονική τεκμηρίωση των αναγκαίων δράσεων διατήρησης, διαχείρισης και αποκατάστασης, ε) κατάρτιση σχεδίου δράσης για τους ανωτέρω τύπους οικοτόπων, στ) προβολή των αξιών και ενημέρωση του κοινού και ειδικών ομάδων στόχων και ζ) προβολή και δημοσιοποίηση του έργου και των αποτελεσμάτων του. Τα αποτελέσματα της πράξης αναμένεται να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για τη διασφάλιση της διατήρησης της βιοποικιλότητας σε περιοχές του δικτύου Natura 2000 της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου κατά την εφαρμογή του πλαισίου ανάπτυξης του οικουρισμού και του αγροτουρισμού. Επιπροσθέτως, συμβάλλουν στις προγραμματιζόμενες ΕΠΜ και τα Σχέδια Διαχείρισης του Υπουργείου Περιβάλλοντος που θα χρηματοδοτηθούν από το Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ και υπό αυτή την έννοια θα είναι συμπληρωματικές τους. Προτεραιότητες για τους οικοτόπους γλυκών νερών αποτελούν η χαρτογράφηση και η λεπτομερής καταγραφή της παρουσίας τους, καθώς και η άρση των απειλών τους. Επίσης, για όλους τους υγροτόπους προβλέπονται η ενημέρωση-ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών καθώς και η εκπόνηση ειδικών επιστημονικών μελετών για την εκτίμηση επιπτώσεων και τον μετριασμό/προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Καθώς ορισμένοι υγρότοποι δέχονται πιέσεις από ρυπαντικά φορτία,	

ανάπτυξη γεωργικών υποδομών αλλά και τροποποιήσεις στις υδραυλικές συνθήκες, η τεκμηρίωση που θα προκύψει από την πράξη αναμένεται να συμβάλει στην ανόρθωση και αποκατάσταση υποβαθμισμένων υγροτόπων, στη διαχείριση της απόληψης νερού και αποκατάσταση/βελτίωση του υδρολογικού καθεστώτος, στον περιορισμό των σημειακών και διάχυτων πηγών ρύπανσης και στον περιορισμό της διοχέτευσης ρύπων στα υπόγεια ύδατα και στον καθορισμό προτεραιοτήτων δράσης για τη διατήρηση και αποκατάσταση υγροτόπων που κινδυνεύουν από την κλιματική αλλαγή.

5. Παραδοτέα πράξης:

- Χαρτογράφηση των τύπων οικοτόπων 3140, 3150, 3170 ανά περιοχή Natura 2000 της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.
- Έκθεση αναγνώρισης και ταυτοποίησης των τύπων οικοτόπων 3140, 3150, 3170 ανά περιοχή Natura 2000 της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, συμπεριλαμβανόμενων των πιέσεων και του βαθμού διατήρησης.
- Σχέδιο Δράσης για τους οικοτόπους γλυκών υδάτων (3140, 3150, 3170) στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, με στόχο τη βελτίωση του βαθμού διατήρησης προστατευόμενων οικοτόπων.
- Δήμερο Σεμινάριο Ενημέρωσης εκπροσώπων της δημόσιας διοίκησης, της αυτοδιοίκησης και οικονομικών που δραστηριοποιούνται στον τομέα του τουρισμού και της αναψυχής. Συναντήσεις ενημέρωσης με τους Δήμους των νησιών εφαρμογής του προγράμματος.
- Ένα ενημερωτικό έντυπο σε 8.000 αντίτυπα συνολικά και μία αφίσσα (roll up banner) σε 12 αντίτυπα για προβολή και ανάδειξη των τύπων οικοτόπων, των περιοχών Natura 2000 που τους φιλοξενούν, για την προβολή του έργου και των αποτελεσμάτων του.
- Αναρτημένα κείμενα και εποπτικό υλικό στο Διαδίκτυο και σελίδα του έργου στο Facebook.

6. ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΩΣΗ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ
CO23	Φύση και βιοποικιλότητα: Επιφάνεια οικοτόπων που λαμβάνουν ενίσχυση για να αποκτήσουν καλύτερο καθεστώς διατήρησης/Nature and biodiversity: Surface area of habitats supported to attain a better conservation status	Εκτάρια	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	99.582,96

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

7. Η ημερομηνία έναρξης της Πράξης ορίζεται η 12/03/2018.
8. Η ημερομηνία λήξης της Πράξης ορίζεται η 11/03/2021.
9. Η ημερομηνία ανάληψης της πρώτης νομικής δέσμευσης του κύριου υποέργου ορίζεται η 12/03/2018.
[η ημερομηνία προσδιορίζεται με βάση τον χρονοπρογραμματισμό του δικαιούχου, όπως αυτός αποτυπώνεται στο ΤΔΠ και λαμβάνει υπόψη τις προθεσμίες του άρθρου 28 του Ν. 4314/2014.]

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΜΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ
A. ΔΑΠΑΝΕΣ ΒΑΣΕΙ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΩΝ				
A.1. Άμεσες δαπάνες	i. Ποσό χωρίς ΦΠΑ	231.247,87	231.247,87	0,00
	ii. ΦΠΑ	6.260,13	6.260,13	0,00
ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ ΜΕ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΑ		237.508,00	237.508,00	0,00
ΣΥΝΟΛΑ		237.508,00	237.508,00	0,00

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	0,00
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	237.508,00

10. Η επιλέξιμη δημόσια δαπάνη για τον υπολογισμό της στήριξης της Ένωσης ανέρχεται σε 237.508,00 €

B. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

11. Η δημόσια δαπάνη της πράξης που προτείνεται για εγγραφή στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων ανέρχεται σε 237.508,00 €.

Η δημόσια δαπάνη της πράξης επιμερίζεται ως ακολούθως:

ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝ/ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΑΝ ΤΗΝ ΠΡΑΞΗ					
ΚΩΔ. ΣΑ	ΚΩΔ. ΠΡΑΞΗΣ ΣΑ (ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΝΑΡΙΘΜΟΥ)*	ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΓΓΡΑΦΗΣ	ΕΝΕΡΓΟΣ ΕΝΑΡΙΘΜΟΣ	Π/Υ ΥΠΟΕΡΓΩΝ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΩΝ ΕΝΕΡΓΙΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ Π/Υ
ΕΠ0671	2018ΕΠ06710003	Νέο έργο ΠΔΕ	ΝΑΙ	0,00	237.508,00

* Ο κωδικός εναρίθμου τίθεται σε ισχύ μετά την έγκριση της ΣΑ από τον Υπουργό.

12. Η επιλέξιμη δημόσια δαπάνη που εγγράφεται στο ΠΔΕ ανέρχεται σε 237.508,00 €.

Γ. ΟΡΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Ο δικαιούχος υποχρεούται να τηρήσει τους όρους της απόφασης ένταξης και να υλοποιήσει την πράξη, σύμφωνα με τους όρους και τον χρονικό προγραμματισμό αυτής, καθώς και να τηρήσει τις υποχρεώσεις που παρατίθενται στο συνημμένο Παράρτημα Ι, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της απόφασης ένταξης.

Σε περίπτωση που η υλοποίηση της πράξης αποκλίνει από τους όρους της απόφασης ένταξης, η ΔΑ επανεξετάζει την πράξη και μπορεί να προβεί στην ανάκληση της απόφασης ένταξής της.

Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΑΤΖΗΜΑΡΚΟΣ

Συνημμένα:

Παράρτημα Ι : ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Απόφασης Ένταξης

Κοινοποίηση:

1. Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης - Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ

- Δ/ση Δημοσίων Επενδύσεων - Τμήμα Κατάρτισης ΠΔΕ, Νίκης 5, Πλ. Συντάγματος, 10180, Αθήνα
- Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης, Νίκης 10, 105 63 Αθήνα
- Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πιστοποίησης, Ν. Νικοδήμου 11 & Βουλής, 105 57 Αθήνα
- Ειδική Υπηρεσία ΟΠΣ, Αγ. Φιλοθέης 2, 105 56 Αθήνα
- Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού της Εφαρμογής, Νίκης 5-7, 105 57 Αθήνα

2. Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας

- Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ, Ιτέας 2 και Ευρυτανίας, 11523, Αθήνα,
- Τμήμα Βιοοικολογίας & Προστατευόμενων Περιοχών, Πατησίων 147, 11251, Αθήνα,

3. Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Δ/ση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Σάκη Καραγιωργα 22, 84100 Ερμούπολη

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Ο δικαιούχος της πράξης «Δράσεις προστασίας και ανάδειξης των οικοσυστημάτων της Περιφέρειας Ν. Αιγαίου σε περιοχές του δικτύου NATURA 2000» αναλαμβάνει να τηρήσει τις παρακάτω υποχρεώσεις :-

1. ΤΗΡΗΣΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

- (i) Να τηρεί την Κοινοτική και Εθνική Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της πράξης και ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, την αειφόρο ανάπτυξη, τις κρατικές ενισχύσεις, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, τη μη διάκριση και την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες.

2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να τηρεί τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης της πράξης και των επί μέρους υποέργων και ιδίως τα χρονοδιαγράμματα ανάθεσης και ολοκλήρωσης των υποέργων προπαρασκευαστικών ενεργειών και ανάθεσης και εκτέλεσης των κύριων υποέργων της πράξης, όπως αυτά αποτυπώνονται στην απόφαση ένταξης της πράξης.

Τυχόν υπερβάσεις του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των υποέργων προπαρασκευαστικών ενεργειών, όπως αυτό προσδιορίζεται στην απόφαση ένταξης της πράξης, επιφέρει την αυτοδίκαιη ανάκληση της απόφασης ένταξης της πράξης (δηλαδή η πράξη απεντάσσεται από το ΕΠ).

Στις περιπτώσεις πράξεων με υποέργα προπαρασκευαστικών υποέργων η εγγραφή του προϋπολογισμού τους γίνεται σε δύο φάσεις. Στην πρώτη φάση εγγράφεται στο ΠΔΕ ο προϋπολογισμός των προπαρασκευαστικών ενεργειών. Εφόσον, τα υποέργα των προπαρασκευαστικών ενεργειών ολοκληρώνονται εντός του χρονοδιαγράμματος, ο προϋπολογισμός της πράξης που αντιστοιχεί στα κύρια υποέργα εγγράφεται στο ΠΔΕ, μετά από σχετικό αίτημα της ΔΑ ή του ΕΦ προς τη ΔΔΕ.

- Η ανάληψη της κύριας νομικής δέσμευσης δεν μπορεί να υπερβεί την ημερομηνία ανάληψης της πρώτης νομικής δέσμευσης του κύριου υποέργου που ορίζεται στο σημείο 10 της Απόφασης Ένταξης. Σε περίπτωση υπέρβασης αυτού του χρονικού ορίου η Απόφαση Ένταξης θα ανακληθεί μετά από προειδοποιητική επιστολή της ΔΑ και την άπρακτη παρέλευση τριών μηνών. Η παραπάνω προθεσμία ισχύει με την επιφύλαξη δικαστικών ή διοικητικών αποφάσεων που αναστέλλουν την υλοποίηση της πράξης ή λόγω ανωτέρας βίας.

Υπερβάσεις του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των κύριων υποέργων δύνανται να επιφέρουν την επιτήρηση του δικαιούχου από τη ΔΑ και την επιβολή στο δικαιούχο λήψης διορθωτικών μέτρων εντός συγκεκριμένων προθεσμιών, αλλά και την ανάκληση της απόφασης ένταξης της πράξης.

- (ii) Να διασφαλίζει το λειτουργικό αποτέλεσμα της πράξης, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για το σκοπό αυτό, με βάση το κανονιστικό πλαίσιο του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του, στην περίπτωση που ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης της πράξης δεν ταυτίζεται με το δικαιούχο αυτής.
- (iii) Να λαμβάνει έγκριση από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π (ή εναλλακτικά τον ΕΦ) για τις διαδικασίες της διακήρυξης, ανάθεσης και τροποποίησης δημοσίων συμβάσεων. *Στις περιπτώσεις πράξεων/υποέργων που εκτελούνται με ίδια μέσα*, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει αίτημα εξέτασης για τροποποίηση της απόφασης υλοποίησης με ίδια μέσα.
- (iv) Να ενημερώνει έγκαιρα την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π (ή εναλλακτικά τον ΕΦ) σχετικά με την εξέλιξη της πράξης, ιδιαίτερα σε ότι αφορά τις προπαρασκευαστικές ενέργειες για την υλοποίησή της και να αποστέλλει όλα τα σχετικά έγγραφα που αφορούν στη φυσική και οικονομική υλοποίηση της πράξης έως και την ολοκλήρωσή της, σύμφωνα με τις διαδικασίες του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου.
- (v) Να πραγματοποιεί όλες τις απαραίτητες ενέργειες, για την ενημέρωση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος ΟΠΣ – ΕΣΠΑ με τα δεδομένα και έγγραφα της πράξης που υλοποιεί και ειδικότερα τα δεδομένα και έγγραφα προγραμματισμού και υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και των δεικτών, τις επαληθεύσεις, τους ελέγχους, την αξιολόγηση πράξεων και γενικότερα τη διαδρομή ελέγχου της πράξης.
- (vi) Να διασφαλίζει την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλει στο ΟΠΣ - ΕΣΠΑ, σύμφωνα με το χρονικό πλαίσιο που προβλέπεται στις σχετικές διατάξεις και να πραγματοποιεί διασύνδεση των Πληροφοριακών Συστημάτων του με το ΟΠΣ – ΕΣΠΑ για την αυτόματη υποβολή στοιχείων, εφόσον απαιτείται.
- (vii) Να εφαρμόζει το Ενιαίο Σύστημα Παρακολούθησης Δεικτών ΕΣΠΑ, ανάλογα με το επίπεδο εμπλοκής του στην παρακολούθηση των δεικτών της συγχρηματοδοτούμενης πράξης.
- (viii) Για πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ/ΠΑΝ, απαιτείται η συλλογή δεδομένων συμμετεχόντων (microdata), ο δικαιούχος υποχρεούται, επιπλέον, να εφαρμόσει διαδικασίες για τη συλλογή, επεξεργασία, αποθήκευση και μεταβίβαση των δεδομένων, όπως περιγράφονται στους ειδικούς όρους: ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

ΠΡΑΞΕΩΝ ΕΚΤ/ΠΑΝ.

Οι δικαιούχοι έχουν την ευθύνη τήρησης των ειδικών υποχρεώσεων και στις περιπτώσεις που η συλλογή των δεδομένων συμμετεχόντων διενεργείται από τους φορείς υλοποίησης ή παρόχους των πράξεων (π.χ. Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης, Δομές φροντίδας παιδιών κα).

3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να λειτουργεί μηχανισμό πιστοποίησης εκτέλεσης της πράξης, ο οποίος θα εξασφαλίζει τον αποτελεσματικό έλεγχο της ποιότητας και ποσότητας των υλικών, των υπηρεσιών και του τελικού παραδοτέου αποτελέσματος, καθώς και να εφαρμόζει εσωτερικές διαδικασίες ελέγχου των πληρωμών, ο οποίος θα εξασφαλίζει τη νομιμότητα και κανονικότητα τους.
- (ii) Να τηρεί ξεχωριστή λογιστική μερίδα για την πράξη, στην οποία θα καταχωρούνται όλες οι δαπάνες που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δαπάνες που δηλώνονται στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π ή στον Ενδιάμεσο Φορέα, μέσω των Δελτίων Δήλωσης Δαπανών.
- (iii) Να υποβάλλει (εφόσον απαιτείται από τη φύση του έργου) στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. (ή εναλλακτικά στον ΕΦ) και στην Αρχή Πιστοποίησης, μετά την ολοκλήρωση της πράξης:
  - α) στοιχεία για τους δημιουργούμενους τόκους από τη χρηματοοικονομική διαχείριση των διατιθέμενων πόρων.
  - β) επικαιροποιημένη χρηματοοικονομική ανάλυση για τον υπολογισμό των καθαρών εσόδων για τις πράξεις που παράγουν καθαρά έσοδα, εφόσον απαιτείται.
  - γ) στην περίπτωση πράξης που δεν είναι αντικειμενικά δυνατό να καθοριστούν εκ των προτέρων τα έσοδα, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει, ετησίως, στοιχεία για τα καθαρά έσοδα της πράξης, για περίοδο τριών ετών από την ολοκλήρωση της πράξης ή έως την προθεσμία για την υποβολή των εγγράφων για το κλείσιμο του ΕΠ, αναλόγως με το ποιά ημερομηνία είναι προγενέστερη.
  - δ) στην περίπτωση πράξης, που παράγει καθαρά έσοδα μόνο κατά την υλοποίησή της, και τα οποία δεν είχαν ληφθεί κατά την ένταξη της πράξης, (άρθρο 65 παρ 8. του Καν. 1303/12), ο δικαιούχος υποχρεούται να τα δηλώσει, το αργότερο, στο τελευταίο Δελτίο Δήλωσης Δαπανών που υποβάλλει.

4. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ

- (i) Να θέτει στη διάθεση, εφόσον ζητηθούν, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της πράξης και για όσο χρόνο ο δικαιούχος υποχρεούται για την τήρησή τους, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης, στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π., Αρχή Πιστοποίησης, Αρχή Ελέγχου, Επιτροπή Παρακολούθησης και σε όλα τα ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (ii) Να αποδέχεται επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια εθνικά και ευρωπαϊκά ελεγκτικά όργανα, τόσο στην έδρα του, όσο και στους χώρους υλοποίησης της πράξης, και να διευκολύνει τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά την εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθεί.

5. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

- (i) Να αποδέχεται τη συμπερίληψή του στο κατάλογο των πράξεων του Ε.Π. που δημοσιοποιεί η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. (ή εναλλακτικά ο ΕΦ), στη διαδικτυακή πύλη www.espa.gr, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 115 και στο Παράρτημα XII του Καν. 1303/2013, και στο οποίο αναφέρονται: η ονομασία του δικαιούχου και της πράξης, σύνοψη της πράξης, ημερομηνία έναρξης της πράξης, ημερομηνία λήξης της πράξης, συνολική επιλέξιμη δαπάνη, ποσοστό συγχρηματοδότησης, ταχυδρομικός κώδικας, ή άλλη κατάλληλη ένδειξη της τοποθεσίας, χώρα, ονομασία της κατηγορίας παρέμβασης της πράξης.
- (ii) Να λαμβάνει όλα τα μέτρα πληροφόρησης που προβλέπονται στο Παράρτημα XII του Κανονισμού 1303/2013 και ειδικότερα:
  - α) Να αναρτά προσωρινή πινακίδα, σημαντικού μεγέθους, στο εργοτάξιο των έργων υποδομής ή κατασκευών σε ορατό σημείο από το κοινό, με συνολική δημόσια δαπάνη άνω των 500.000 ευρώ, κατά τη φάση υλοποίησής τους.
  - β) Να τοποθετεί μόνιμη αναμνηστική πλάκα ή πινακίδα σημαντικού μεγέθους, σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό, εντός τριών μηνών από την ολοκλήρωση του έργου υποδομής ή κατασκευών ή αγοράς φυσικού (ενσώματου) αντικείμενου, με συνολική δημόσια δαπάνη άνω των 500.000 ευρώ.Οι αναμνηστικές πλάκες ή πινακίδες, οι οποίες σχεδιάζονται σύμφωνα με τα τεχνικά χαρακτηριστικά που

καθορίζονται στον Κανονισμό 821/2014, αναγράφουν την ονομασία και τον κύριο στόχο του, το έμβλημα της ένωσης μαζί με την αναφορά στην Ένωση, και το Ταμείο ή τα Ταμεία που στηρίζουν το έργο.

- γ) Να προβάλλει σε όλες τις δράσεις πληροφόρησης και επικοινωνίας που υλοποιεί το έμβλημα της Ένωσης, με αναφορά στην Ένωση και στο Ταμείο ή στα Ταμεία που στηρίζουν την πράξη (όταν η πράξη συγχρηματοδοτείται από περισσότερα του ενός Ταμεία, γίνεται αναφορά στο ΕΔΕΤ).
- δ) Να αναρτά στον διαδικτυακό τόπο του, αν υπάρχει, στοιχεία της πράξης, όπως σύντομη περιγραφή, ανάλογη με το επίπεδο τα στήριξης, στόχους και αποτελέσματα, επισημαίνοντας τη χρηματοδοτική στήριξη από την Ένωση.
- ε) Να τοποθετηθεί αφίσα με πληροφόρηση σχετικά με την πράξη, σε πράξεις που δεν εμπίπτουν στην υποχρέωση πινακίδων ή πλακώδων.
- στ) Να ενημερώνει τους συμμετέχοντες σε πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, και κατά περίπτωση από το ΕΤΠΑ ή Ταμείο Συνοχής, σχετικά με τη συγχρηματοδότησή της από το ΕΚΤ, ή το ΕΤΠΑ ή το Τ.Σ. και την υλοποίησή της στο πλαίσιο επιχειρησιακού προγράμματος. Η εν λόγω ενημέρωση πραγματοποιείται σε κάθε έγγραφο ή άλλο πιστοποιητικό που χρησιμοποιούνται κατά την υλοποίηση της πράξης ή παράγονται στο πλαίσιο αυτό.
- ζ) Να εξασφαλίζει ότι οι συμμετέχοντες σε πράξεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ) είναι ειδικά ενημερωμένοι για την υποστήριξη της ΠΑΝ που παρέχεται από τους πόρους του ΕΚΤ και τα ειδικά κονδύλια για την ΠΑΝ. Κάθε έγγραφο που αφορά στην υλοποίηση μιας πράξης και το οποίο απευθύνεται στο κοινό ή στους συμμετέχοντες, συμπεριλαμβανομένων των πιστοποιητικών συμμετοχής ή άλλων πιστοποιητικών, περιλαμβάνει δήλωση ότι η πράξη υποστηρίχθηκε στο πλαίσιο της ΠΑΝ.

6. ΤΗΡΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ

- (i) Να τηρεί και να ενημερώνει φάκελο πράξης με όλα τα στοιχεία που αφορούν στην εκτέλεση της πράξης έως την ολοκλήρωση, την αποπληρωμή και τη λειτουργία της. Στο φάκελο της πράξης να τηρούνται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα σχετικά με τις δαπάνες και τους λογιστικούς ελέγχους για διάστημα δύο (2) από την 31 Δεκεμβρίου που ακολουθεί την υποβολή των λογαριασμών στους οποίους περιλαμβάνεται η τελική δαπάνη της ολοκληρωμένης πράξης. Η ΔΑ ενημερώνει τον δικαιούχο για την ημερομηνία έναρξης της περιόδου διαθεσιμότητας των εγγράφων κατά την ολοκλήρωση της πράξης. Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται είτε υπό τη μορφή πρωτοτύπων, ή επικαιροποιημένων αντιγράφων των πρωτοτύπων ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτότυπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή.
- (ii) Να κοινοποιεί στην αρμόδια Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. (ή εναλλακτικά στον ΕΦ) το έντυπο Ε.Ι.1_6 «Κατάσταση τήρησης Φακέλου Πράξης», στο οποίο, μεταξύ άλλων, καταγράφονται τα στοιχεία ταυτότητας και η διεύθυνση των φορέων στους οποίους τηρούνται στοιχεία κι έγγραφα, καθώς και η μορφή υπό την οποία θα τηρούνται, το αργότερο με την υποβολή του πρώτου Δελτίου Δήλωσης Δαπάνης.
- (iii) Να τηρεί ειδικότερους όρους ή περιορισμούς που τίθενται από το ειδικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της πράξης ή που τίθενται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π (ή εναλλακτικά τον ΕΦ).
- (iv) Να τηρεί τις ακόλουθες μακροχρόνιες δεσμεύσεις, προκειμένου οι πράξεις να διατηρήσουν το δικαίωμα της συνεισφοράς των Ταμείων:
  - α) Για πράξεις επένδυσης σε υποδομή ή παραγωγική επένδυση, εντός πέντε (5) ετών από την τελική πληρωμή ή εντός της προθεσμίας που ορίζεται στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων να μην επέλθει:
    - παύση ή μετεγκατάσταση μιας παραγωγικής δραστηριότητας εκτός της περιοχής προγράμματος
    - αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής η οποία παρέχει σε μια εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα
    - ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους.
  - β) Άλλες μακροχρόνιες δεσμεύσεις που ορίζονται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π (ή εναλλακτικά τον ΕΦ) ή καθορίζονται από το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την πράξη.

Η τήρηση των μακροχρονίων υποχρεώσεων επιβεβαιώνονται, μετά την ολοκλήρωση της πράξης, με διοικητικές ή και επιτόπιες επαληθεύσεις από την Δ.Α. ή τον ΕΦ. (Στην περίπτωση που η υποχρέωση τήρησης των μακροχρονίων δεσμεύσεων μεταβιβάζεται σε άλλο φορέα, αυτός προσδιορίζεται και η υποχρέωση αφορά αυτόν τον φορέα)

7. ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

Ο Δικαιούχος, στο πλαίσιο του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της πράξης, οφείλει να οριστικοποιήσει έγκαιρα τον τρόπο ανταλλαγής πληροφορίας με το αρμόδιο τμήμα του ΥΠΕΝ ώστε να καταστεί δυνατή η αξιοποίηση των παραδοτέων του κατά τη σύνταξη των Σχεδίων Διαχείρισης (ΣΔ) και την εκπόνηση των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΠΜ) από το αρμόδιο τμήμα του ΥΠΕΝ.

